

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Към 31.12.2023 г. население на област Хасково е 207 114 души. В сравнение с 2022 г. населението намалява с 325 души, или с 0.2%.

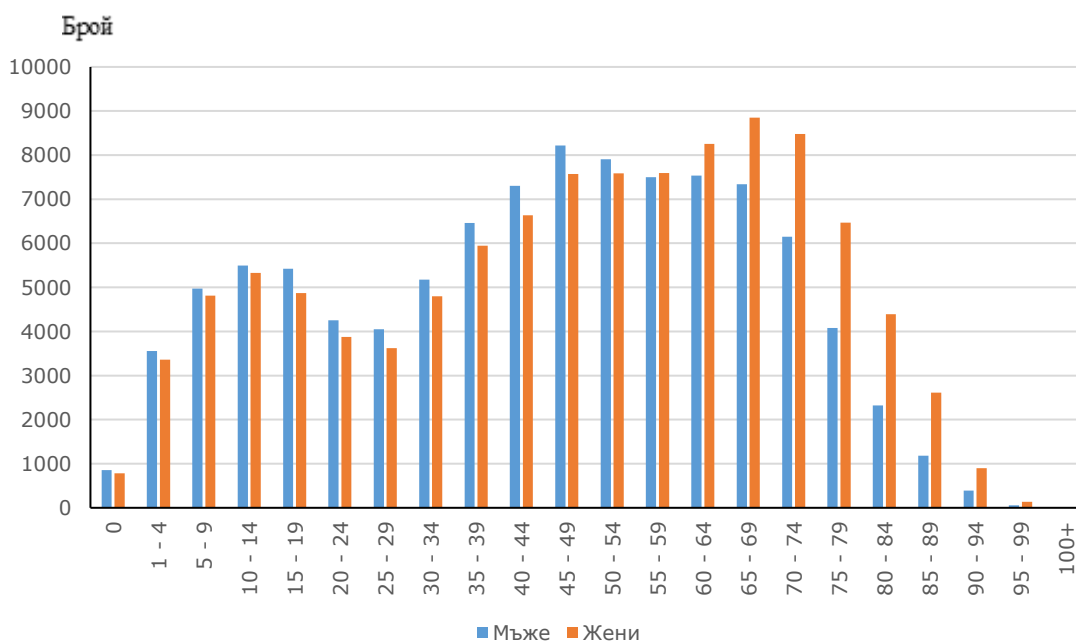
Мъжете са 100 204 (48.4%), а жените - 106 910 (51.6%), или на 1 000 мъже се падат 1 067 жени.

В края на 2023 г. лицата на 65 и повече навършени години са 53 381, или 25.8% от населението в областта. В сравнение с 2022 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.4 процентни пункта.

Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 29.8%, а на мъжете - 21.5%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (31.3%), Габрово (30.3%) и Смолян (28.9%). Общо в двадесет и две области този дял е над средния за страната. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 19.2%, Варна - 21.5%, и Благоевград - 22.2%.

Фиг. 1. Възрастова структура на населението в област Хасково към 31.12.2023 година

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

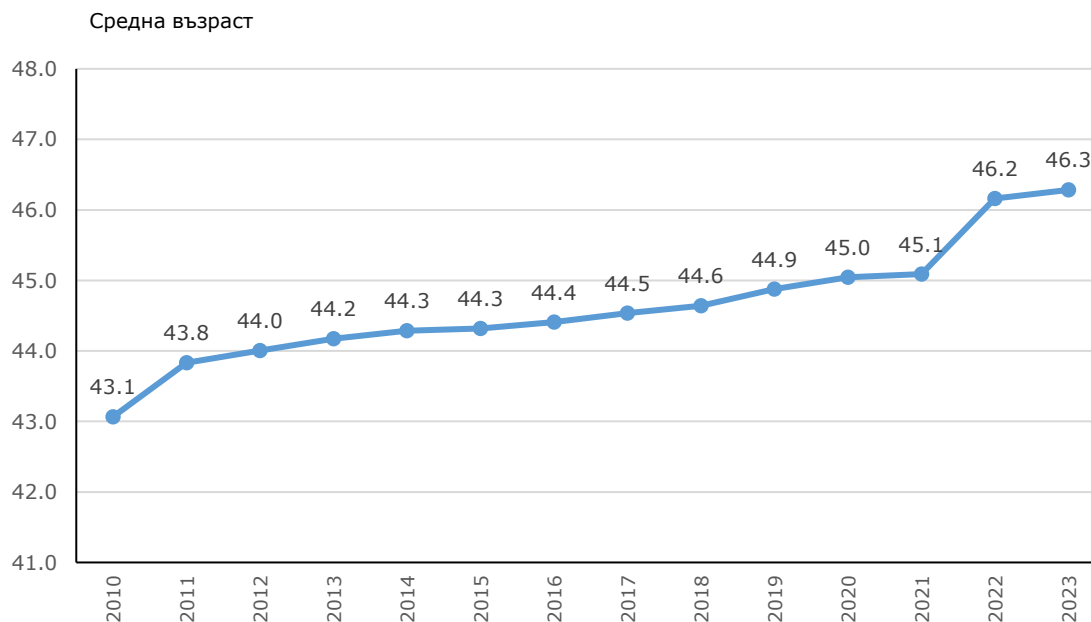
Към 31.12.2023 г. децата до 15 години в областта са 29 164, или 14.1% от общия брой на населението.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.9%, Ямбол - 15.2%, и Бургас - 14.9%. Общо в седемнадесет области този дял е под общия за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 10.6%, Видин - 11.5%, и Габрово - 11.7%.

Към 31.12.2023 г. **общият коефициент на възрастова зависимост**¹ за област Хасково е 66.3%, при средно за България е 61.0%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. Във всички области на страната този показател е над 50.0%. Най-ниска е стойността на коефициента в София (столица) - 51.5%, а най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин - 74.8%, и Габрово и Ямбол - 72.3% във всяка.

Застаряването на населението през годините води до повишаване на неговата средна възраст. Средната възраст на населението в областта от 43.1 години през 2010 г. нараства до 46.3 години в края на 2023 година.

Фиг. 2. Средна възраст на населението в област Хасково

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. броят на живородените извънбрачни деца в областта е 1 160, или 71.7% от всички живородени. Високият процент на извънбрачна раждаемост може да се обясни със значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора, без те да са оформени в юридически брак.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Ловеч (77.8%), Враца (77.6%) и Видин (75.2%). Този дял е под 50.0% в четири области на страната - Кърджали (35.9%), Разград (45.1%), Благоевград (48.8%) и Силистра (49.4%).

Тоталният коефициент на плодовитост³ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. За областта средният брой живородени деца от една жена през 2023 г. е 1.83, при средно за страната 1.81. За областта той нараства с 0.01 спрямо 2022 година.

Средната възраст на майката при раждане на първото дете в област Хасково е 26.0 години, при средно за страната – 27.7. В регионален аспект средната възраст при раждане на първо дете варира от 22.2 години за област Сливен до 30.8 години за област София (столица).

Смъртност

Броят на умрелите лица през 2023 г. е 3 486. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява със 751, или със 17.7%.

Коефициентът на обща смъртност⁴ в областта е 16.8‰, при средно за страната 15.7‰.

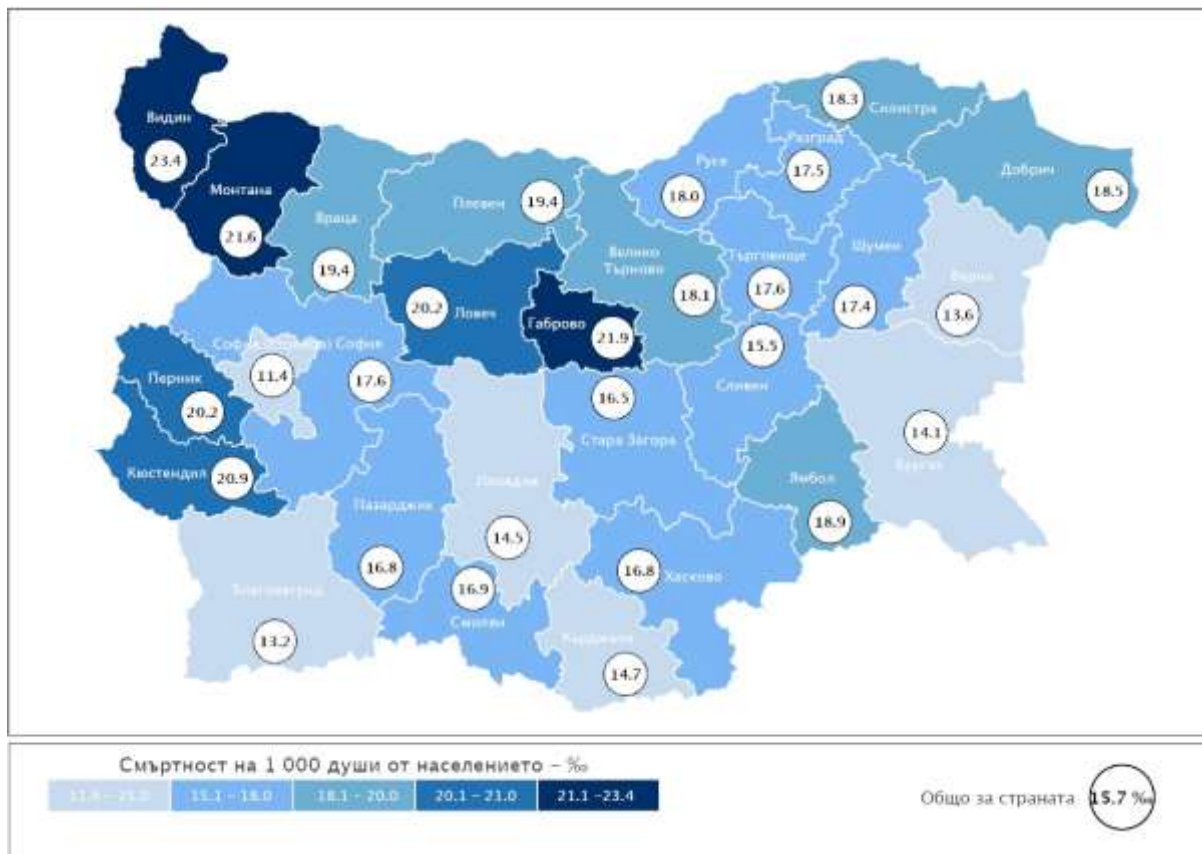
Смъртността сред мъжете (17.8‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (15.9‰). През 2023 г. на 1 000 жени умират 1 051 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (22.2‰) отколкото в градовете (14.7‰).

В регионален аспект с най-висока смъртност в страната са областите Видин - 23.4‰, Габрово - 21.9‰, и Монтана - 21.6‰. В осем области смъртността е по-ниска от общата за страната, като най-ниска е в София (столица) - 11.4‰.

³ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година. Тоталният коефициент на плодовитост, изчислен въз основа на фертилният контингент жени, който обхваща жените на възраст 15 - 49 навършени години е преизчислен към 9.05.2024 г.

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 4. Коефициент на смъртност по области през 2023 година

През 2023 г. в областта са починали 13 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност⁵ е 8.0‰ при средно за страната 4.9‰.

Бракове и разводи

През 2023 г. в област Хасково са регистрирани 551 юридически брака - със 166 по-малко спрямо предходната година. 67.5% от регистрираните бракове са сред населението в градовете. Средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 33.2 и 30.0 години. Спрямо предходната година средната възраст при сключване на първи брак нараства с 0.2 години за мъжете и намалява с 0.3 години за жените.

Броят на разводите през 2023 г. е 256, при 251 през 2022 година. От всички прекратени бракове 73.0% се отнасят за населението в градовете.

⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

⁵ Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени

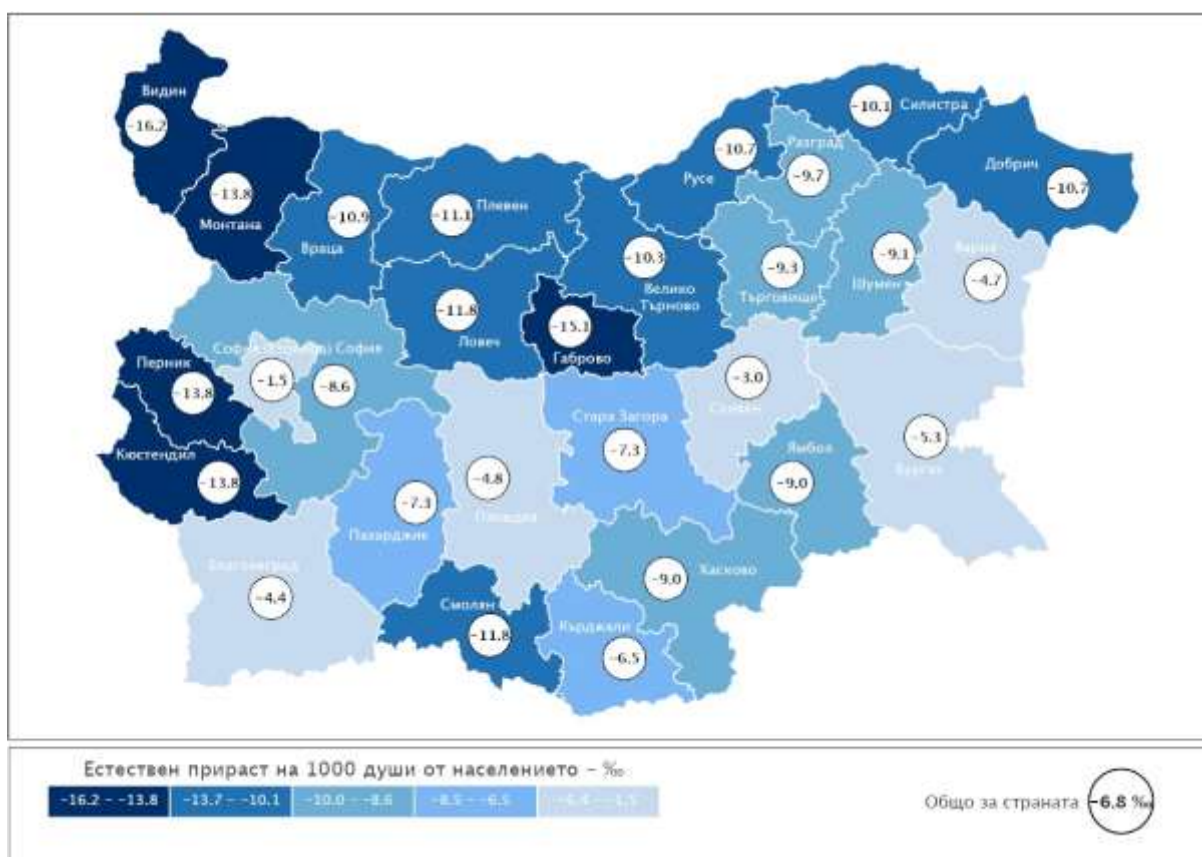
НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Естествен и механичен прираст на населението

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие в областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2023 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението в област Хасково е намаляло с 1 869 души.

**Фиг. 5. Естествен прираст на населението през 2023 г. по области
(На 1 000 души)**

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Намалението на населението в област Хасково през 2023 г., измерено чрез коефициента на естествения прираст⁶, е минус 9.0‰ при средно за страната минус 6.8‰.

През 2023 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст.

С най-малки по стойност коефициенти на отрицателен естествен прираст са областите София (столица) (-1.5‰), Сливен (-3.0‰) и Благоевград (-4.4‰).

С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е област Видин - минус 16.2‰, следвана от областите Габрово - минус 15.1‰, и Монтана, Перник и Кюстендил - по минус 13.8‰. В тринадесет области населението намалява с над 10 на 1 000 души.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в страната оказва и механичният прираст, който през 2023 г. е положителен за областта 1 544 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се в областта.

Изменението на населението в областта измерено чрез **коефициента на нетна миграция**⁷ е 7.5‰, при средно за страната 6.4‰.

През 2023 г. най-голям механичен прираст има в областите Кърджали (34.5‰), Бургас (20.6‰) и Варна (12.3‰). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-1.5‰) и Ямбол (-0.9‰).

⁶ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

⁷ Отношение на нетната миграция към средногодишното население през годината (на 1 000 души).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическият регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживеее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.